

୧୫୭୭୮୫

ՓԵՐՈՋ, 21 Հոկտեմբերի: Ամբոյ 18ին դայսե-
րական ընտանիքը մայրաքաղաքէն՝ ճամփայ ելա-
րհորէին Էրթալու, ուր մինչեւ նշեմքերի 10
պիտ'որ մնայ: Կայսեր Պարսիկա եւ Ալէքրի ըն-
լու ճամփորդութիւնը ծախքի խնայութեան պատ-
ճառաւ ետ մնաց, որովհետեւ Տիմուր կողմաբաւ-
թիւնը բաւական ստակ չունի ան շինուածներուն՝
ծախելու՝ որոնց շինութիւնն ի հարկէ կայսեր
ներկայութեան ժամանակ Պարսիկացիք եւ Քւ-
շերեցիք իրմէ պիտ'որ խնդրեն:

գործադրում խիստ ընկն: Արքայադպրոցին մեկին՝ որն որ դպրոցի գործքի մը համար Պատրաստ եկած էր, կոչաւ առանց տեղեցիտոստիկանաւ խենէն իմացուն լաւ տ դառնալ եւ քանի մը հազար սոգասամբ ժողովն լով Պաւստիստը մեծ քաղքին տիրեց: Իր յանուն Ցեչիի իմագաւորին հրատարակած մէկ յայտարարութիւնը շատ մտրդիկ իր գրոշին տակ ժողովուեցան եւ գորաց թիւը 15000ի հասաւ: Ասկէ ետքն անմիջապէս քաղաքական կառավարութիւն մը հաստատեցաւ եւ Անգղիացեաց դեռ չմոզման հարկերն սկսաւ ժողովել: Աս անակնկալ թշնամին Ասիականայի կառավարութիւնը շատ խռովեց: Ղանդակ տեղեր իրթալու որոշում անգղիացի զորքերը հրաման ընդունեցան որ տեղերինն կենան: Երկրորդ արքայադպրոցն Ափալիորի ցոյցերուն գլուխ կեցաւ որոնց թիւը 8—10,000ի շուր է: Ապստամբ Անտիոքի իտագաւորն ամրոնէն վարտալն եւ անոր տեղն առ արքայադպրոցն իմագաւոր հրատարակեցին: Ասկէ ետքը Սով եւ Ինսուր քաղաքներն եւ Ափալիորի ուրիշ զինուորական տեղերն ամրացային: Աս կողմերէն շատ քիչ լուր կ'ընդունէր, վասն զի զանազան ինքեր ճամբաները գրաւած էն:

Սառարասէն գրուած ուրիշ նամակ մը կ'ըսէ իմէ նոյն քաղաքին Լւորպոզցիք մեծ անձեկութեան ու վախի մէջ են: Թղթատարին ելլելու, իրիկունը քաղաքին կառավարը լուր առած էր որ Վիլլորի մէջ ապստամբութիւն մը ծագելու վրայ է, եւ անմիջապէս գումար մը ղոյճ եւ թնդանօթիկներ նոյն տեղը խորհուկցան: Ինտըսրի գորաց օպատմաբան թիւնն՝ որն որ իսկզբան պզտիկ բան մը կը համարուէր, հիմայ մեծ վախ կը պատճառէ: Ըս զնպին միայն մէկ բաժինը ապստամբութեան դուռը բանալու սկիզբ եղաւ, բայց քանի մ'օր ետքը ամբողջ գունդէն ասոր սրինակին հետեւեղան: Լաւրենս զնդապետը Պոմպոյի գնդով մ'առնեց վրայ զնայ եւ ուզեց շարնել, բայց իր զօրքն իրինց ազգակցաց հետ վարնուիլ յանձն չառնելով՝ ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ: Պոմպոյի գնդերէն ալ շատ դժուար առ տարատմբաց հետ միայնսն եւ դանկոյն աւելի եւս գորազուգին:

Տեղի են եկած ընթրում նայելով, Ասպտեմբերի
սկիզբը Անգղիայուոյ Հոն կեցող զօրաց թիւը
9700ի կը հասնի որոնց 4600 անգղիայի եւ մնա-
ցածն հաւատարիմ մնացուլ հնդիկ են: Վերջին
որերս քաղքին տաճեր հինգ նոր մարտիկոյնի

ԱՆԳՂԻԱ

Հնդկաստանէն ամենայն ինչն Արեւելիան Հնդկ-
կաստանի պաշտօնարարուն հասած պաշտօնեանս
լրերը յիշելու արժանի նոր գեղեր մը չեն բո-
ւանդարակիւ, այլ տաաջին լրերուն կրկնութիւն մը
են։ Գեւ Տելչի իր առաջին վեճակին մէջ մնա-
ցած է, միայն կ'ըսուի թէ քաղքին մահմեական
եւ հնդկի զօրաց մէջ երկպառակութիւն մ'իկն-
կած է։ Հափըող զօրասիրու գեւ Կաւնըուր կ'
կենայ եւ իր զօրաց նուազութիւնը թող չխաղ-
որ Լուգնով պաշարմանէ ալտակըւ կրթայ։
Ասոր հակառակ ամանձնակոնոց նամակներն ի-
րաց վիճակը շատ գեշ կը նկարագրեն։ Այլըս-
տամբութիւնը չէ թէ միայն զօրաց մէջ աւելի-
եւս կը տարածուի, այլ նաեւ ժողովրդեան մէջ
ալ սկսած է տարածուիլ։ Տելչիի թագաւորը
կ'ըսէ թուղի մը, իր երկու որդիքն՝ որոնցմէ մէկը
Մերքէէն նոր դարձած է, իրկնց որ զանազան
կողմ գանուած սպարաւորները ժողովն եւ անոնց

կանգնուեցան: — Գրեթէ ամէն ամի մէջ յայտնի էր տեւումը որ ապստամբ: Հնդկաց միայն աղէկ առաջնորդ մը կը պահէր: Հասարակ գործը շատ աղէկ եւ քաջութեամբ կը պատերազմէր եւ աղէկ ալ կը դիմանան, սակայն իրենց պատերազմները կարգաւորող մը չունենալով՝ ի վախճանի կորստով եւ քաջութեամբ կը ստիպուին:

Անգղիական կառավարութեան մինչեւ հիմայ ձեռք ինկած սպարաւորաց զէմ գործածած խիստ միջոցները՝ փոխանակ Հնդկաց փախ պատճառելու զանոնք աւելի եւս ապստամբութեան կը դրսևն: աս պատճառաւ Լորտ Դեննիկ մասնաւոր գործաւ կողմէն խրկեց եւ գործաւորաց յանձնեց որ ասկէ Լորդ ձեռք ինկողներուն հետ գիծութեամբ վարուին, եւ զանոնք կախելու դաշտեցնեն: Աս նոր կարգադրութիւնը զորաց եւ նոյն իսկ եւրոպացի քաղաքացւոյ մէջ տհաճութիւն պատճառեց, որոնք կ'ուզէին որ իրենց ազգակիցներուն մահուան վրէժն առնուին:

Տեղեկ նոյն լորտին մէկ խնամակցը Կալիպպէն կը գրէ: Հոստեղաց եւրոպացի զոյգերն ալ քանի մը տեղ իրենց զինուորական հրահանգը բոլորովին մոռնալով՝ ապստամբաց պէս անկարգ բնիւցք մը սկսան բռնել, եւ շատ անգրգիւշեամբ գործքեր կատարեցին: Յիսուսի մէջ 10 Լորդ խաղաղութեան գունդը պիշեր տան հաստատութիւն՝ հնդկաց վրայ յարձակելով՝ անոնց մէ 11 հոգի սպաննեց, նոյնպէս երկու կանայք ալ իրենց անկողնոյն մէջ անողորմ մահուամբ սպանուեցան: Աս դժբախտներուն աղաղակն ուրով քան իմացուեցաւ, որիչ շատերուն կեանքն ազատեց: Տեղեկի առջեւ հրամայող Բիլլըն զարպետն ալ կը ծանուցանէ թէ իր զինուորները շատ անմեղ հնդկներ սպաննած են: Մովի մէջ եւրոպայի լծնաւորութիւնը զորաց մէկ բաժնիւ տեղեւոյն արկը կողորոսեց եւ որիչ շատ անկարգութիւններ ըրաւ: Կինչեւ որ, կ'ըսէ նոյն խնամակցն, աս անկարգութեանց պատճառներն աղէկ պատճի մը չենդուներ, չարեաց առջեւը չէ կրնար առնուիլ:

Ս Պ Ա Ն Ի Ա

ՄԱՅՐԻՑ, 16 Հոկտեմբեր: Արմերոյ ծովափէն որ պաշտօնէից գահերէց եւ պատերազմի պաշտօնեայ անուանեցաւ: Բիւս պաշտօններն ամէն մէկ պաշտօնարանին ասեմադիրները ոչ ոքի վախն մինչեւ որ նոր պաշտօնեայք անուանուին: — Սպանիայի փարիզ հասած լորտը միաբան կը հաստատուն լիէ բոլոր երկիրը գրգռութեան մէջ է եւ նոր խռովութիւն մ'ենկելու մեծ վախ կայ:

Ռ Ո Ւ Ս Ա Ս Յ Ա Ն

ԼՄԻՍՈՅՈ 11ին Աղեքսանդր կոչուող բոլոր կայսերական ընտանեայ հետ Ալաքսանդր ձամբայ եւ լաւ Լուսիկի վրայէն Գիւթի երթալու:

— Լիբիոյ գործաց պաշտօնեան շրջաբերական լծիցով մը Թուսայ ընտելեւորէն կը խնդրէ որ Խորմի եւ ուրիշ հարաւային գաւառաց անանկալցած ժողովրդեան ստակով սգնութիւն ընեն: Եւրոպայէն, Եւրոպայէն, Կերչէն ու Պալազուայէն դատ, կ'ըսէ շրջաբերականը, 100 զեւ պատերազմի ժամանակն աւերակ դարձած են, եւ լծեպէտ կայսրը իր կողմանէ 1/2 միլիոն ործաժ թուրքի տուաւ, եւ շատ անանկալական մարդիկ առատ որնութիւններ ըրին, սակայն խեղճութիւնը դիւ շատ մեծ է:

Օ Ս Ս Ա Ն Ե Ա Ն Ց Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ն

ԱՆՍԱՆԻՆՈՒԳՈՒՄԻՆ: ամեցս 23ին Եկած հրագրական լորտը կը ծանուցանեն թէ օսմանեան պաշտօնէից մէջ փոփոխութիւն մ'ենկելու եւ Ռեշիա փաշան դարձեալ վերջին անուանուեր է:

— Լոյն քաղաքէն ամեցս 1ին կը գրեն: Ստոյլ տեղերէն իմացայ որ Բարձրագոյն գուռը մեծ

կորիւսէս իշխանին վերջին ընտրութեանց մասնակի լոնտը ընթացքին վրայ շատ տեղեւորութիւն կը յուցընէ, լծեպէտ եւ տնոր պայպիսի ընթացք բռնելուն բուն պատճառն իմացած է: Իշխանին, այնպիսի կողմանէ մը որ կրնայ գիւրաւ մակարեւորիլ, մեծ ծարսայութեամբ ծանուցուած է որ Եթէ միութեան դէմ չդնէ, կրնայ ինքն իշխանութեանց թողին յոյս ունենալ: Աս նեւ գութիւնն յաջող եւր ունեցաւ: Կը կարծուի որ Բարձրագոյն գուռը այնպիսի ձամբայ մը պիտ'որ գործածէ որ Ալեքսանդր իր պաշտօնէն հրաժարելու ստիպուի:

— Լմեցս 11ին Պուգրեշի մէջ Ալաքսիայի ատեանը մեծ համբարի բացուեցաւ, որուն քահանայէն ընտրուեցաւ քաղաքին Կառնապոլիտը:

Ո Ւ Ս Ո Ւ Մ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

Ն Ա Ն Ի Ո Ւ Ի Ն Ի Յ Ի

ԱՐԹՈՒՐ ԳՈՐԾՈՒ ԲԵՄԵՆ
ՊԵՏԱԿԱՐԵՆԵՐ

Կալին խցերուն ու սրահին մէջ գտնուած կահաւորաւոր զերեւր բոլորովին ուղիւնաց: Մեր զէնքերն ու լծնաւորները մասնաւոր յարգութեամբ մը կը գիտեն եւ զանոնք կուր կը կործնէին, եւ Երբ որ լաւ պատահան իրենց դէմքն հայկոյ մը մէջ տեսան, այնչափ փոխան ու զարհուրեցան որ սաստիկ աղաղակ մ'արձակելով՝ երեսն վրայ գետին նետուեցան եւ ամենեւին յանձն չափն երկրորդ անգամ մ'ալ ան ահագին առարկային նայիլ:

Արիչ վայրենի աղագ բոլորովին հակառակ, ասոնց վրայ ամենեւին դալարութեան միտում չէին տեսնուի, ասիէ Կառ իրենց վարմունքը շատ ընտանի եւ բարեկամական էր: Երբ որ մեծ գետաբու լծեամբ իրենց հասկընդոյնը լիէ կ'ուզէին իրենց հետ վաճառարիւրութիւն ընել, մեղի ծանուցին որ իրենց կողմէն վրայ առատ կրկոյ կը գտնուի, որն որ զմեզ շատ զարմացուց, որովհետեւ նոյն լայնութեան աստիճանին վրայ կրկոյ գտնուիլն արտաքին կարգի բան մըն էր:

Լս քանս ալ Կիւի Նաւարիտի կողմէն ներսի կողմէն երթալու մէկ պատճառն Երաւ, կը յուսար որ հոն շատ շահաւոր գիւտեր կը տեսնուին: Իս որ միայն գեւր ի հարաւ յառաջ երթալու կը բաժնային, աս կողմէն վրայ ուշանալուն շատ դէմ գրի: Նաւարիտին ըսի ինչ հիմայ օդն աղէկ է, եւ շինք գիտի թէ որչափ մասնակի դիւ պայպէս պիտ'որ շարունակէ: Հոմէ ու ջրին հոսանքը մեղի նպատակաւ որ եւ ծովը սառուցէ աղաւ: Հիմայ մը ծովորդութիւնը շարունակեալ եւ Երբ ի գարձին Երբ որ սառեցը մը ծովորդ կը գոցէ, կրկոյն երկայն տանն աս կողմէն առջեւ մնալ եւ անոր ներսի կողմէն ընել: Երկայն իրտակցութիւնէ ետքը նաւապետն իմ առաջարկութեամբ հաւանեցաւ, եւ որոշեց միայն շարալ մը կողմէն քովը մնալ եւ նոյն ժամանակը Դու-Աիդին առաջնորդութեամբ անոր ներսի կողմէն պարտելու երթալ: Տնոր վայրենիք իբրեւ պատմող նաւուն մէջ մնացին, եւ նաւապետն, եւ եւ ուրիշ 12 հոգի ամենքն ալ ուղէկ զինեալ առաջին արշաւանքն ընելու համար ծովորդ ելանք: Նաւապետն հրաման տուի որ մը հեռաւորութեան ժամանակ վայրենիներէն ոչ ոք նաւուն մէջ մտնու, եւ Եթէ 12 ժամէն ետ չգառնանք, մահացնենք մեկը պիտ'որ մարդիկներով լեցընէ, Երբ լծնաւոր մ'ալ դնէ եւ մեղի խրկէ:

Լս երկրին մէջ՝ զորն որ սառուի մեղմ յաւաք երբեք ձերմակ մարդու ոտը կոխած չէր, ամէն մէկ քայլն առած ատենին կը համարուէին որ երկրիս միւս մասերէն բոլորովին տարբեր տեղ մը կը գտնուէին: Դառնէն ոչ ոք իրիկներու ոչ յուրա դաւաններու, եւ ոչ ալ բարեխառն կողմերու ծառերուն նմանութիւն ունէին, ծայրեւորէն ձեւն ու պակասածը բոլորովին տարբեր էր,

նոյն իսկ ըսին ուրիշ երկիրներու ըսին այնչափ անմահն էր որ զանիկայ խմելու ընդգրկութիւն մ'ունեցանք: Եւ մեր մեծն անցնալ հետեւորին ջուրը սառնիկ արագութեամբ կը սոհէր կ'երթար, սակայն ամենեւին ան վճիտ կերպարանք ու լծնաւորութիւնը շունէր, այլ աւելի արարայի խեղի լուծուածքի կը նմանէր, եւ զանալուն կողմէն կը փայլէր: Աս երկայն լծնաւորութեան վրայ տեսած զարմանալիներուն շղթայի առաջին օղակը կը կայմէ:

Լորտը ժամ շարունակ քայլելով՝ Դու-Աիդին դէպք հասնաւ: Ծովորդ շատ անհարմ եւ անհանգիստ էր, ցեղապետին սպասարներն որոնք իսկզբան միայն նաւակներուն մէջ գտնուող անձինքն էին, երթալով սաղկէն անդին Երբ մը քայլ բնիկներով կ'աւելնային: Աս քանս յառաջագոյն կարգադրուած կ'երեւար, անոր համար ալ մեղի շատ կասկած պատճառեց: Լս դառնալու ժամանակն անցած էր, աստի անտանք որ մեր աջու հոմութեան համար ուրիշ միջոց չկայ լայն լիւծ վայրենեանց վրայ կատարեալ ժողովութիւն յուցընէ: Ի վերայ ոչ ոք ամենայնի տեղացոյց վրայ մեծ մտադրութիւն մը սկսանք ընել եւ ամենեւին իրարմ չբաժնուեցանք:

Զորի մը մէջ շինուած գեղ մը հաննելով՝ որուն բնակարանները կէս մը ճիւղիկ եւ մորթի շինուած, կէս մ'ալ ձորին ծայրերուն մէջ փութուած էին, ամէն բանէ յառաջ մը մտադրութեամբ գրաւեցին մեզի բոլորովին անմահն ընտանի անտուներն: Ասոնց ամենեւին մեծերն իրենց պատճի նման ցուպը մեր ընտանի խոզը քիչ մը կը յիշեցընէին, բայց իմա պոչ եւ երկայն ու բարակ՝ այնչափ նման ասուքներ ունէին եւ շատ դժուարաւ կը բալկին: Կաւ շատ ընտանի հաւեղէն ալ տեսանք, որոնց մէջ զանապաւն ընտանեցած ծովական լծնաւորներ ալ կը գտնուէին: Կողմէն բնակացի գիւտար կերակուրն աս անտուներէն գտաւ առատ ձուկ ու կրկոյ էր: Հոն նաւ մեծամեծ օձեր կը դառնուէին բոլոր լծնաւոր շինէ:

Լորդը վախն անհամար բաղմունքին մը ստատիկ աղաղակներով մը դիմանէ եւ, որոնք առհասարակ մերկ էին, մորթի վրէսար միայն ան մարդիկն հագած էին, որոնց նաւակներուն մէջ տուրքն անգամ ծանօթութիւն ունեցանք: Նաւե միայն տուրք պէնք կը կրէին: Կանայքն առհասարակ մեծահասակ, վայրէջ կայմաճրով եւ դէր էին: միայն իրենց, ինչպէս նաւե արանց լորտները շատ հասա եւ ուռած էին, այնպէս որ նաւե ծիծաղած ժամանակն անկողնին շինէ կրկուր: Արանց մէջ մորթապիտաներն աւելի պատիւ եւ ուրիշներուն վրայ իշխանութիւն մ'ունէին, հասարակ ծաղմուրդը մեծարանք իրենց կը մտնեիր եւ միշտ իրենց Աւթա պատուանունը կու տար: Կան միայն աս վաճառները մորթով շինուած տնակներու մէջ կը բնակէին:

Դու-Աիդին տնակը գեղին մէջտեղն էր, միւս տնակներէն աւելի ընդարձակութիւն ունէր եւ անոնցմէ աղէկ շինուած էր: Բարկը շատ մեծամեծ սեւ մորթի կը ծածկէին, որոնք փայտե սեպելով իրարու հետ միացած էին: Գետինը չոր տեղի տարածուած էր, որն որ գորգի տեղ կը ծառայէր: Մեծ հանգիստութեամբ աս անակնին մէջ տարաւցանք, ուր այնչափ վայրենիք մասն, որչափ որ տեղը կրկուր տանիլ: Դու-Աիդ տեղեւորուն վրայ նստաւ եւ մեղի ալ նշան ըրաւ որ նոյն ընէր: Իրեն կամքը կատարեցինք, բայց նոյն ժամանակը մեր գիւրքը չէ լի միայն անհանգիստ այլ նաւ: շատ վառնալու էր: Մեր միայն տատակեղիւ հոգի էինք եւ 40էն աւելի վայրենիք մը բոլորովին նստած՝ զմեզ պիպէս պաշարած էին որ հարկ եղած ատեն հարկ կարող էինք ուր ելլել, բայց տուրք մեր զէնքերը չէինք կրկուր բանեցընել: Տնակին գուրս վայրենեաց բազմութիւնը կը վրէտար, անտարակոյս կողմէն բոլոր բնակիչքը հոն ժողովուած էին, եւ Դու-Աիդ շարունակ հրաման կու տար որ մեղմ հետու կենան: ասով միայն

կրկնապատկար ընթացիկ ապագայ: Մենք զինքը
միայն մեզնիս կը բռնէինք եւ որոշած էինք որ
թշնամական շարժումը մը տեսնելուս պէս զինքը
զարնենք ապանակել:

Իսկ մեր կատարած ամենեւին հիմ մը չունէր.
մեզի դէմ եւ ոչ փոքր ինչնամական ցոյց մ'է-
լաւ. միայն մեզի մօտ կապարուած զապալի կո-
ւնէր մը զմեզ շատ խռովեց ու դանդաղ. վառն
քի կըզնցիր մեծ անորոշակով նոր մտքերու ա-
նամուտը մը փորձաքննելու եւ զմեզ ոչ հրաւի-
րեցին որ նոյն կողմերէն մասնակից ըլլանք: Հա-
ջի. մեծ գծուարութեամբ առ քարշէի կերակրէն
կարող եղանք հրաժարիլ: Ասկէ ետքը կըզնցիր
մեզի հետ կըզնցին կզնցան նաւակութիւն մ'որին
ու խոտապան մեր նաւն առատ հաւելէն ու կրից
բերել:

Ու այնքանին իրենց խօսքը բռնեցին, եւ ի-
րենց բերած թարմ պաշարն, ինչպէս նաեւ կըզնցին
վրայ բուսած առատ թրթռնունքն ու դաշտէն
մեր հիւանդ նաւատներուն եւ մանաւանդ ըն-
դապարտութիւն ունեցողներուն շատ օգուտ ըլլին
եւ զանոնք բոլորովին առողջացուցին: Ասկէ ետքը
նաեւ առատ պաշարով լեցուցինք եւ ծածկելու
ընդունաւորութեամբ. միանգամայն Գու-Վի-
գին հետ մասնաւոր դաշինք մը գրինք: Արդհե-
տեւ մեր կըզնցին երկրորդ նաւարկած տակնը, տե-
սակ մը որսորդի սաստիկ առատութիւն տեսած էինք.
որն որ ճիւղատան ու ճիւղատան անոնք կերա-
կրց կարգն է եւ շատ սուղ կը ծախուի, նաեւ
պետն ուղից իր մարդիկէն իրեն կրէր հոգի կըզնցին
վրայ թողուլ որ առ որսորդներէն որսան եւ կա-
րասներու մէջ աղին, իսկ մենք նոյն միջոցին մեր
ծառնան յառաջ պիտ'որ տանէինք: Գու-Վիգ հետ
միացողներուն ապրուստը պիտ'որ հոգար եւ ասոր
գիծաց մեղմ: ապակիէ ուղեւոր, միւստ, դանակ,
տապար եւ ուրիշ ասոնց նման բաներ պիտ'որ
ընդունէր, ցիւղապետն առ առաջարկութիւնը սի-
րով յանձն առաւ:

Ի՞նչ թող տալու մարդիկէն ընտելութեան
եւ անոնց ընելու պարտութեան համար չէր մը
պատրաստել ուղեւոր՝ ծովուն մօտ տեղ մ'ըն-
տրեցինք որ առատ ջուր եւ փայտ կը գտնուէր
եւ շուտ մը գործքի ձեռք զարկինք: Քիչ ժամա-
նակուան մէջ ահագին ծառերու բազմութիւն մը
կորուսեցաւ. ու շէնքն սկսաւ բարձրանալ, որուն
վրայ վայրենիներն ապրեցան: Ամոցն վերջին տը-
պէն մեր գործքը գլուխ հանած էինք եւ կրնայինք
ծածկելու ելլել, եթէ Գու-Վիգ զմեզ շտապէր
որ մէկ անգամ մ'ալ, ինչպէս որ խոտապան էինք,
իր դեղին պոչերով ընկնէր եւ հրաժարական
ողջջութ տանք: Իր խնդրը մերմէլ չըզնցինք,
մանաւանդ որ իրեն միշտեւ նոյն ժամանակը մեզի
ցուցուցած մարդասիրութիւնն ու բարեկամու-
թիւնը կը պահանջէր որ առ վերջին կամքն ալ
կատարենք. տեղացւոյ վրայ կասկած ունենա-
լու ամենեւին պատճառ մը չունէինք, որովհետեւ
մեղմ երբեք բուն մը գողցած չէին, թէպէտ եւ
մեր առած պարգևներն արտաքին կարգի ուրա-
խութեամբ մ'ընդունելին կը ցուցնէր որ մեր
ունեցած բաներն իրենց անցեր մեծ յարգ ու-
նէր: Ի վերայ այս ամենայնի առ փոքր ցոյցերն
եւ ընտանութիւնը մեզի դէմ լարուած գաղանքն
մըն էր պոյն որ վայրենիք զմեզ բողբոջէն ոչոն-
չըցնելու համար պատրաստուած էին, եւ շատ շուտ
խնայանք որ առ կըզնցինք որոնց վրայ այնպէս
աղէկ գաղափար ունեցած էինք, ամենարարարուս
եւ արեւմտաւոր ցեղ մըն էին:

Փնտրուարին առաջին սրը մեր պոչերով թիւն
ընելու համար ծածկուց ելանք: Թեպէտ եւ, ինչ-
պէս շատ անգամ ըսի, ամենեւին կասկածելու ա-
ռիթ չունէինք, ի վերայ այս ամենայնի ամեն
զգուշութեան միջոցներն ի գործ դրինք: Անց
հոգի մեր նաւուն մէջ մնացին եւ հրաման ընդ-
ունեցան բոլոր մեր հնաւարութեան ժամանակը
ծածկին վրայ մնալ եւ վայրենիներուն ամենին
նաւուն մտնելու թող չտալ: Թնդանութիւնը
կրկին ընդունեցան: Արդհետեւ, նաւերին ցամաքէն

զրկելէ մէկ օրու հետեւ խորհրդի ներսէն էր, ա-
մեն եկած նաւ կրնար տեսնուիլ եւ հարկ կըլծ
առնեն թնդանութեամբ զարնուիլ:

Համար երկուսն 32 հոգի էին. ամենն ալ
հրաշաններով, ատրճանակներով, դաշոյններով
եւ մեծամեծ քանակներով զինած: Այսինքն
100 հոգւոյ շատ բազմութիւն մը ծովերէն
զմեզ դիմաւորեց: Երբ որ իրենց անդէն ըլլալուն
վրայ մեր դարձանք, յայտնեցինք եւ Գու-Վիգին,
որուն լեզուն քիչ մը հասկընալու սկսած էինք,
ասոր պատճառն հարցուցինք, մեզի պատասխան
տուաւ թէ Կըզնց մէջ զինքի հարկաւորութիւն
չկայ: Իր խօսքն իրական համարեցանք եւ ծառ-
բանին յառաջ տարինք:

Հեղապետն զմեզ նեղ ձորի մէջ խոփեց որն
որ օձաձեւ դարձածներն ունէր, եւ այնչափ նեղ
էր որ մեծ դժուարութեամբ հաղիւ. կրնայինք
յառաջ ելլալ: Կ'երեւար թէն առ տեղը յառա-
ջագոյն հեղեղատի մը փոսն էր, երկու կողմի
70—80 ոտնաչափ բարձր ժայռերը պատի պէս
շիտակ գետնէն վեր կը բարձրանային, եւ տեղ
տեղ խորու պնշափ մտն էին որ սրուն լցուն
հաղիւ ներս կրնար մտնել: Անընչապէս տեղն ու-
րոգացի յորելու. մէկ հատիկ յարմար տեղ մըն
էր. ասոր համար անոր մէջ տող կոխելուս պէս
զինքներն պատրաստ ընելու սկսանք:

Ի վերայ այս ամենայնի մեծ անհոգութիւն մ'ի
զորն դրինք, որուն վրայ նաեւ հիմայ քանի որ
միայն կու պայ չեմ կրնար բաւական զարմանալ:
Ձմեղ բոլորովին վայրենեաց կամայք խոզ տուած
էինք, որոնք ծածկունք բոլոր կրկնութիւնը բռն-
նած եւ մեր քովերէն եւ առջեւէն ապա յա-
ռաջ կ'երթային: Անոնք թեմամբ մեր գործութեանը
վրայ վտանգացած էինք, մեր հրաշաններուն զո-
րութիւնը վայրենեաց համար վարհուրելի կը հա-
մարէինք, եւ պիտաւորաբար կըզնցնէին անդէն
առնելին եւ իրենց մեղի ցուցուցած բարեկա-
մութիւնը մեզի շատ վտանգութիւն կու տար: Ը-
սով կ'ըլլաւ որ Ե—Ն վայրենիներու թող տուինք
կրնաւ առաջնորդ մը առջեւէն իրեցելու եւ առ-
ջեւին ելած արդէնքները վերջնելու: Իսկ մենք
խորաւ քովէն անխոր կ'երթայինք եւ որոշած
էինք որ ամենեւին իրարմէ չբաժնուինք: Վայրե-
նեաց դիմաւոր բազմութիւնը աղէկ կարգով ու
հանգարտութեամբ մեր ետեւէն կու գար:

Տիրք Բեղերու, Ալիսին Ալեյն անուամբ մէկն
եւ եւ միւս ընկերներուն ալ կողմէն կ'երթայինք
եւ մայրերուն պարմանալի գիրքը կը գիտէինք.
որով կէս մը պատի ուն չիտակ կեցած կէս մ'ալ
վերէն վար կասեալ էին: Գաղափարն մէջ բա-
ցուած ճիւղքուած մը մեր մտադրութիւնը գրաւեց,
ասոր բերանն այնչափ լայն էր որ մարդ մը կրնար
անցնել, եւ 20 ոտը հորիւրնական ուղղութեամբ
խորանէ կ'երթար, անկէ ետքը դեպ ի ձախ կը
դառնար. իր բարձրութիւնը 60—70 ոտնաչափ
էր: Ճիւղքն մտադրէն քիչ մը հեռու տեսակ մը
կաղնի թիւր բուսած էին, որոնց վրայ առատ
պտուղներ կը կոխուէին: Բազմաթիւ չիւնաղով
յաղմել, Ե—Ն կային փրփուղի եւ շուտ մը նո-
րէն եւ գարնայ, բայց տեսայ որ Բեղերու եւ Ալ-
լեն ու իմ ետեւէն եկած էին: Իրենց սղաւեղի
որ եւ գառնան, խոտաւալով իմ փրփուցած կա-
ղններէն իրենց ալ տալ: Հաղիւ թէ իմ աղա-
ւանքս ի գործ դնելու կը պատրաստուէին, այն-
պիսի ահագին ցնցում մը զլացի որ կարծեցի թէ
երկրին հիմնէր խախտեցան եւ նորէն իր ա-
ռաջն անկերպարան վիճակը պիտ'որ դառնայ:

Երբ որ չէի մը խելքս վրաս կ'էլաւ, զբացի որ
խոզուելու վտանգի մէջ եմ. ամեն կողմ թմա-
նաւած մեղմ կը տրեւ, բայց յայտնի կը զգայի
որ հոգերն տեղադար վար կը թափուէին եւ զին
ողջ ողջ թաղելու կը սպառնային: Ար որ կոխ-
ցի գետինն ստիւտ տակ տեղի տուաւ, եւ հաղիւ
մեծ աշխատութեամբ կարող եղաւ հոտաւորուն
տեղ մը գտնել: Երբ որ առ բան յաղորդեցաւ,
քիչ մը ժամանակ անշարժ կեցաւ եւ ուղեցի ի-
մանալ թէ քիչ պտտահած է եւ թէ գտնուած

տեղը ուր է: Նոյն միջոցին անանք խորանի ձախ
մ'եկաւ, եւ անկէ անմիջապէս ետքը Բեղերուն
կէս խոչուած ձայնը լսեցի՝ որն որ ինձի կարա-
չէր թէ երկնից սիրուն համար իրեն օգնութեան
հասնիմ: Եւ ձայնի եւ աշխատութեամբ կա-
րող եղաւ իրեն քովն հասնիլ. մարմնոյն կէտը
կակուղ հոգի մէջ թաղուած էր, եւ պարապ տեղ
իր վրայ գտնուած զանգուածէն ազատելու ձիգ
կ'ընէր: Բոլոր զարուածներս աշխատելով՝ վեր-
ջապէս զինքն ան վտանգաւոր դիրքէն ազատեցի:

Կարծեցինք որ մեր ծածկունք կրնաւ կողմը զլա-
նուղ ժայռերը փլած եւ մեր ելքն ի մշտնեւ-
նաւորս գողցած են: Ողջ ողջ թաղուած ըլլալու
խորհուրդն զմեզ յառաջատուութեամբ լեցուց,
որուն երկայն ատեն կարող չեղանք յաղմել: Բայց
Բեղերու շուտով սթափելով՝ ինձի ըսաւ թէ ի-
րեն հետ մեկտեղ ելք մը փնտռեմ, կը յուսամ
որ ըսաւ կրնանք զուրս ելլելու ճեղք մը գտնել:
Իր յոյսը պտտուի չեղաւ. հաղիւ թէ դեպ ի մէկ
կողմը քանի մը քաղ յառաջ գտցինք, բարակ
լուսոյ ծառապոյթ մը նշմարեցի, որն որ ինձի
միտնաբերութիւն տուաւ. թէ գէթ օդոյ պոստու-
թեան չեմք կորսուի: Պէտք չարանալ:

ԱՅՆ ԵՐ ԶԱՊԵՐԱԾՆ

Եւրոպայի երկնիք Բայրութեան խորա-
բայրութիւնը:

Ե. ՀԻՈՒ

Հոտը քաղաքն անտարակից թէ հին եւ թէ նոր
աշխարհքին ամենէն նշանաւոր քաղաքներէն մէկն
է: Միջին Իտալիայի Լացիոյ ըստած երկրին վրայ
չինուած՝ Տիրեհիս գետով երկու մաս կը բաժ-
նուի: Հին Հռոմէն մեծ մասը դեռին արեւելեան
կողմը տասը բլուրներու վրայ էր, որոնցմէ Եփը
բուն քաղաքը կը կազմէին: Արեւմտեան կողմը
միայն երկու բլուրը կային այսինքն Լանիուրոյ
գետին հարաւային կողմը, եւ Վաթիգանոյ՝ անոր
հիւսիսային կողմը: Հռոմէն առաջին հիմնադրու-
թեան վրայ սաղաք անդեկութիւն մը չունէր. զա-
նալան հին անդեկութիւններ ու պատմութիւններ
առկալ զանազան յերկրու եւ անձանց կ'ընծայէն,
սակայն անոնցմէ եւ ոչ մէկը բաւական ստույգ ու-
թիւն ունի: Իսկզբան հաս զանազան ցեղեր կը
բնակէին որոնք հեալհեա նոր գաղթականու-
թիւններով բազմացան եւ այնպէս նաեւ քաղաքն
ալ սկսաւ ընդարձակիլ: Բռնաւոր քաղաքը հո-
ղաբլուր մը պտտեց, Տարիսինիս Պրիստոս տոր
տեղը պարիսպ մը շինելու սկսաւ, զորն որ իր
յաղորդը Արուիոս Տուրիոս լինելուց որուն մէջ
առաւ նաեւ Վիմինալիս, Գուիքիսիոն եւ Էս-
գուիքիսիս բլուրները: Աս պարիսպը միշտեւ Ա-
րիսինոս կայսեր ժամանակը (Գ. դար Գրիգորե-
ան) մնացին: Արեւելեան տոր տեղ նոր պա-
րիսպ մը շինել տուաւ եւ քանի մը նոր բլուր-
ներ ալ նկատուաւ:

Կարտրեան թուարկութեանը Հռոմէ մէջ շատ
մեծամեծ ու փառաւոր շէնքեր շինել տուին. Տար-
կուիոս առաջին ան մեծագործ առուները (Էս-
գու) գլուխ հանեց. Տարիսինոս Ամբարաւան Ը-
րամաղալ, Հերայի եւ Բիւնտուոյ պատարն հա-
մար տաճար մը շինելու սկսաւ, որն որ իր հիմ-
նարկութեան տակն նոյն տեղն արիւնտ ծաղրու-
ղլու մը գտնուելուն պատճառաւ, Կալիստոսեան
(գլխակն) անուանուեցաւ: Հռոմի շինութեան
տարին կրտսն Կեստուրիոս Գրիգորեան 752 տա-
րի յառաջ կը գնէ, իսկ Արքան 753 տարի յա-
ռաջ եւ առ վերջինն առհասարակ ընդունուած
է: Քաղաքը Գաղիացիներէն ոյրեղէն կարել (365)
Կալիստոսեան ու Երեսկուսին զանազան նորէն շի-
նուեցաւ, բայց առ շինութեանը շատ ողորմելի էր.
անկէն առհասարակ կուէ կամ թրծուն աղիւսե
պղտիկ խրճիթներ էին: Սակայն հեալատաները
կամայ կամաց նորէն հոգաւոր շէնքեր կանգնե-
լու եւ քաղաքը շէնքերնու ձեռք զարկին. առ
ժամանակներս նաեւ Կալիստոսեան տաճար պատու
մը չընդադատուցաւ:

Արշաքի որ Հռոմեական տերութիւնը ստորին Խոտիկայի, Արեւիկայի, Կարբեղոնի, Եսիպի եւ Եռնաստանի մէջ կը տարածուէր, եւ նոյն երկիրներէն գեղեցիկ արուեստակերտներու հարուստ աւաններ ձեռք կը ձգէր, նոյնչափ ալ Հռոմ քաղաքը դարդարելու եւ փառաւորացնելու փափաքը կ'աւելնար: Մարկէլոս Արեւիկայի յաղթողը Պաւստոս եւ Քալպուրնիան ստանալու եւ թաղար մը շինել տուաւ: Ղուկուղոս Պարակլաց ընդին (collis hortulorum) վրայ գիւղիկէ պարտէիներ շինեց: Մարիոս Պաւստոս հրաշակերտ տաճար մը կ'ստորինեց որն որ նոյն իսկ Վիգիլուսի գարմացուց: Դաս նշանաւոր էին նաեւ Քալպուրնի թաղը, Ստասիկոս Տաւրաի անտիթէատրոն եւ Փլաւնիաներն կրկեւր: Պոմպէոս Արեւիկայի զաւթին վրայ թաղար մը, դուռ մը եւ մեծ սրահ մը շինել տուաւ, որուն մէջ կ'եսար սպաննուեցաւ: Նաեւ Կեսար փառաւոր դարգերով հրապարակ մը շինել տուաւ:

Այլոր որ Արգոստոս կայսեր ժամանակն Հռոմ մայեցեւոց յաղթ պետութեան ամէն կողմը խաղաղութիւն տիրեց, եւ Հռոմ բոլոր աշխարհէի հարստութիւնն ու փառաւորութիւնը սկսաւ վայելել, չէ թէ միայն կատարարութիւնն աւարելեւական քաղաքը հրապարակական շինուածներով զարգարելու մեծ փոխ ըրաւ, ուղ նաեւ հարուստ ընտանիք ուղեցին հոյակապ շէնքերով իրենց աւաններն անմահ թողալ: Աս ժամանակս սկսաւ Եռնական ճարտարագիտութիւնն եւ ասիական պերճութիւնն Հռոմ մտնել, որն որ թէպէտ իսկ զբան չափաւոր եւ վայելուչ էր, բայց կամաց կամաց զեղխութեան դարձաւ: Արգոստոս կայսրն իրաւունք ունէր բանել թէ Քալպուրնի քաղաք մը գոյց բաց յաջորդապէս մարմարէ քաղաք մը թող տուէր: Արգոստոս ու Ղուկուղոս զՀռոմ շատ ընդարձակեցին, աւ ժամանակս Արգոստոս Բանդէնը (Ամենադից մեհեան) շինեց: Ներսիսն ժամանակը (85 Քրիստոսէն ետքը) Արիստին կողմն ուր բազմաթիւ խանութիւններ կը գտնուէին, հոյ Եւ Երեւալ՝ որն որ ոգին սաստիկ տարբութեան սրտաճառաւ (Եւսիպի 19) սաստիկ տարածուելով՝ 6 որ շարունակ տեւեց եւ քաղքին 14 թաղերէն երեքը բոլորովին մոխիր դարձաւ իսկ 7 թաղերու մէջ միայն քանի մը առն թողուց: Նուա կայսերական պալատն ու Ներսիսն առնն աւ կրակին զոհ եղաւ: Ամանք կը կործնէ թէ Ներսն աւ կրակը գիտմամբ ձգել տուաւ, որպէս զի քաղաքը նորէն աւելի փառաւոր շինէ: Կայսրը Սեւերոս եւ Չելեր ճարտարապետներուն ձեռքովն աւ կրակէն անտիրոյդէն ետքն ոսկում, արծաթով՝ պատուական քարերով զանազան չոր խաղերով, աւազաններով, կամարներով, պարտէիներով եւ այլն շաղկապեալ: Կայսրաւորած պալատ մը շինել տուաւ: Նուա քաղաքն ալ նորէն առաջնէն բոլորովին տարբեր կերպով մը շինուելու սկսաւ: Կայսրն իւր յանգան, բարձր անէր շինելն արդիւնեցան եւ քաղքին մէջ մեծամեծ հրապարակներ թող տուեցան: Աս կերպով Հռոմ իր մոխրոյն մէջն աւելի գեղեցիկ ու փառաւոր դուրս ելաւ, վասն զի նոյն ժամանակն աւ մեհէն աւելի բոլոր աշխարհէի հարստութիւնն իր դոգը կը ժողովուէր: Սակայն աւ կրակով շատ հին յիշատակարաններ ալ կորսուեցան: Սերուրոս Տուրքիսի, Ռատուրի եւ Կուսմա Պոմպիլիոսի տաճարները մոխիր դարձան եւ Գոմաստանէն բերուած շատ սրանցիկ արուեստակերտներ ստաւ կանեցան: Նոյն իսկ քաղքին սօն աւ կրակէն ետքը միասակաւ փոխախտութիւն մը կրեց: Ետաւ ըստն նոյն փողոցներն ու բարձր տներն ամուրուսն տարութիւնը մեղմացնելու շատ կ'սղծէին, եւ շատ հիւանդութիւններէ կը պահպանէին՝ որոնք սակեւ ետքն սկսան յաճախել:

Աս ժամանակէն ետքը կայսրները մեծամեծ եւ հարուստ շէնքերով Հռոմ զարդարեցին: Տիտոս փառաւոր խաղաղութեան տաճար մը, յաղթուածներն կամար մը, անտիթէատրոն մը, բանիկաներ, եւ իրեն համար առն մը շինել տուաւ: Գո-

մտիմնոս կայսրը զհեղեցիկ ճաշատուն մը, Տրալիանոս շատ բաշխեցներ, մեծ հրապարակ մը իր հրաշակաւոր սենեակը, շքեղ սրահ եւ գրասենեակ մը շինել տուին: Ասոր նման շէնքեր շինել նաեւ Էնոստիոս, որուն բաշխեցներն ամէնէն փառաւորներն են: Արքիանոս Տիքեր զԿալիս վրայ Ղուկուրնի կամուրջը ձգել տուաւ եւ Կալիստոյիներն մէջ անտանի Աթենական քաղաքը հիմնեց: Աս ժամանակուան շէնքերուն մէջ յիշատակի արժանի են Արքիանոսի շէնքը, (հիմնական շէնքաւորները), Արեւիկանոս կայսրը շինել տուած Արեւիկան տաճարը, Գիտիլիանոսի բաշխեցներն ու Կոստանդինոսի շէնքերէն:

Մարկոս Արեւիկանոսին մահաւորէն ետքը (180) Հռոմի զբոս թիւնն ինչաւոր սկսաւ, եւ արտաքին անդադար պատերազմներ ու ներքին խռովութիւններ թող չտուին քաղաքին պայծառութեան հոգ տանելու: Պոմպուսից ետք որ կայսրներն իրենց բնակութիւնն ուրիշ տեղեր հաստատեցին քաղաքն սկսաւ կամաց կամաց իր առաջին գեղեցիկութիւնէն ինչաւոր Բոլոյ իրեն վերջին հարուածն եղաւ: Կոստանդինոս արքիս շինութիւնն ուր Կոստանդինոս կայսրութեան ամեն ի մեղմեցաւ որս հաստատեց: Ի վերայ այս ամենայնի զեռ իր աւանը շատ մեծ էր եւ աշխարհքիս առաջին քաղաքը կը համարուէր: Կոստանդինոսին քրիստոնէութիւնն ընդունելովը Հռոմ նոր կերպարանք եւ նորակերպ պայծառութիւն մը ստացաւ: Կայսրն հոս զանազան եկեղեցեաց հիմք դնելով, ինչպէս Ս. Պետրոսի, Ս. Պոլոսի, Լատերանոս եկեղեցիներուն, սկիզբ ըրաւ եկեղեցական արուեստներուն, նկարչութեան, քանդակագործութեան, եւ զոց եւ նրաժողովեան ան պայծառութեանն որոնց մէջ Հռոմ պիտի տնտեսանէ եղած է:

Արեւիկանոս կայսրը վերջին անգամ Հռոմ ընդարձակելն ետքն իր քաղաքացեաց թիւը 300,000 էր որոնց հետ իրենց բնակներն անհամար գերեցնէին, ասարականները, զորքն եւ այլն ալ համարելով քաղքին բնակեաց թիւը 3-4 միլիոնի կը հասնէր: Պոմպուս միայն չորս դուռ շինել տուած էր, բայց ետքի ժամանակներն աւ թիւը շատ աւելցաւ: Պոմպուս Պլինիոս միայն 37 հասը կը յիշէ: Ետա բազմաթիւ էին նաեւ Հռոմի ճամբաներն որոնք ըստ մեծի մասին նոյն եւ ծաւ եին եւ իրենց անունները տաճարներէն եւ թիւիկ մարդիկներէն եւ այլն կ'աւելուէին: Մեհեաններն եւ պալատներն մէջ ընդարձակ հրապարակներ կը գտնուէին: Խոնոյմ զատ զանազան անդ ժողովոյցեան ժողովուելու ու զորաց կրթութեան համար դաշտեր, քաղաքական փառաւորանքներ, եւ անտանքն խաղերու համար որմտակ կրկեսներ կային: Կայսերական պալատը Պոլաթիան բլրին վրայ շինուած էր, ուր էին նաեւ Ներսիսն Կատիլիային եւ Տիքիլիոսին տները: Եւ գոհիլիանն բլրին վրայ թիւիկապահ զորաց դրանոցը կը գտնուէր:

Քաղքին հանդարտութեան փողոցներուն մահաւորութեան եւ այլն հոկուել համար մասնաւոր պաշտօնատեղերն սահմանուած էին: Արգոստոս կայսրն ան մարդաշատ քաղքին ուտիկներ հոգալու համար մասնաւոր օմնիք սահմանած էր: Նոյնպէս քաղաքը կրակէն աւ գողերէն պահպանելու համար 7 դռնից զորս որոշուած էին որոնց ամէն մէկն իրիւր թաղի հսկողութիւն կ'ընէր: Հռոմի կրտաւորութիւնը ժողովուելու կրթութեան հոգ չէր տուէր, աւ պատճառաւ հռոմի մասնաւոր քաղքին հսկողութեան հոգ չէր տուէր, այնպէս որ նոյն միջոցին իրենք Հռոմից իրեն բացարձակ տէրն եւ իշխանը կ'ընէին: Պոմպուս Պլինիոս եւ Կարուս մեծ թաղաւորները Հռոմի վրայ քաղաքացեաց իշխանութիւնը կ'առարկէին, զորն որ մինչեւ հիմայ կը փոխէին: Միջին դարու մէջ կողմնակցութեան պատճառաւ եւ Գերմանական կայսերաց ձեռքէն Հռոմ շատ նեղութիւն կրեց:

Մահացած է Կալիստոս

Վ Ի Ե Ն Ն Ա Յ Ի Դ Ե Մ Ա Փ Ո Ւ Ռ Թ Ե Ա Ն Ը Ն Թ Ա Յ Դ Ը

1857 ՀԱՅՏԵՄԲԵՐԻ 17 (5) 19 (7) 20 (8) 21 (9) 22 (10) 23 (11)									
Ամսօրնամ 100 հոգեւոր. ֆի. արեւ. ֆի. արեւ.	87	87	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2
Ե. կողմէր 100 ընթացիկ ֆի. արեւ.	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2	105 1/2
Լեւորեւոր 300 ֆուտի. ֆի. արեւ.	104	104	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Լեւորեւոր 1 փուտ. ֆի. արեւ.	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2	10 1/2
Համարեւոր 100 մայր. ֆի. արեւ.	77	77	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2
Մարտիկ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2
Մարտիկ 300 աւազարկական ֆի. արեւ.	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
Պարեւ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2	122 1/2
Պարեւ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2	104 1/2
Պարեւ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	265	265	265 1/2	265 1/2	265 1/2	265 1/2	265 1/2	265 1/2	265 1/2
Պարեւ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	8	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2
Պարեւ 300 ֆուտ. ֆի. արեւ.	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2

Վիկտոր, Միլիթարեանց տարգում:

Խոյնաւոր, Միլիթար.